COLLEGEVOORSTEL

Voorstel nr 17

Portefeuillehouder wethouder Marijn van Ballegooijen

Datum B&W-besluit 2 maart 2021

Afdeling Werk en Inkomen

Voor de raadsvergadering van
21 april 2021

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Inez van der Bijl
06-39082688
i.van.der.bijl@amstelveen.nl

Z21-001900

Behandelen in de raadscommissie op Burgers en samenleving (B&S) 7 april 2021

Onderwerp

Vaststelling kadernota veranderopgave inburgering (VOI).

Gevraagd besluit

1. De kadernota VOI vast te stellen.
2. De volgende doelstellingen vast te stellen:
   a. alle statushouders zijn zoveel mogelijk zelfredzaam;
   b. zoveel mogelijk statushouders zijn duurzaam aan het werk;
   c. zoveel mogelijk statushouders zijn maatschappelijk betrokken.

Incidenteel (2021):

3. Een budget voor uitvoeringskosten en ondersteuning van en inkoop voor de ondertussengroep beschikbaar stellen van € 405.000,-.
4. Dit bedrag te dekken ten laste van:
   a. de reservering 2021 (stelpost taakmutaties) van via het gemeentefonds toegekende middelen voor uitvoeringskosten ad € 172.000,-;
   b. het via budgetoverheveling 2020/2021 in 2021 beschikbare budget ondertussengroep ad € 90.000,-;
   c. te ontvangen middelen 2021 voor ondertussengroep en programmakosten inburgering (SPUK = Specifieke Uitkering) en hiervoor een bedrag op te nemen van € 143.000,-.

Vanaf 2022:

5. Een budget voor uitvoeringskosten beschikbaar te stellen van € 506.500,- per jaar. Dit bedrag te dekken uit:
   a. de structurele reservering (stelpost taakmutaties) van via het gemeentefonds toegekende middelen voor uitvoeringskosten ad € 383.000,- in 2022 en € 421.000,- vanaf 2023;
   b. de Rijksvergoeding (SPUK) tot een bedrag van € 123.500,- in 2022 en € 85.500,- vanaf 2023;
6. Een budget voor inkoop beschikbaar te stellen van € 600.000,- jaar. Dit bedrag te dekken uit de Rijksvergoeding (SPUK) programmakosten inburgering.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

We willen bereiken dat inburgeraars en in het bijzonder statushouders in Amstelveen zo snel mogelijk participeren, liefst via betaald werk. Ook willen we bereiken dat zoveel mogelijk statushouders zelfredzaam en maatschappelijk betrokken zijn. Statushouders beheersen de taal voldoende om op eigen kracht een goede toekomst in Nederland op te bouwen. De arbeidsmarktpositie en de maatschappelijke participatie van deze statushouders is verbeterd.

We willen bereiken dat de gemeente de inburgering efficiënter, effectiever en doelmatiger maakt:

1. Efficiënter: stroomlijnen van de dienstverlening en ketensamenwerking.
2. Effectiever: meer mensen die zelfredzaam en maatschappelijk betrokken zijn.
3. Doelmatiger: meer statushouders aan het werk.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

In aanloop naar de invoering van de Wet inburgering (1 januari 2022) en gedurende het eerste jaar gaan we (praktijk-)ervaring opdoen die we zorgvuldig gaan monitoren. In deze periode registreren we de resultaten van de nieuwe werkwijze. Dat wordt een nulmeting. Op basis hiervan kan in de toekomst een 'harde', meetbare prestatiedoelstelling inburgering en participatie van statushouders vastgesteld worden.

Om het gewenste effect te halen gaan we:

a. Ons richten op de wettelijke taken (aanbod alleen aan de asielmigrant en diens partner en de maatschappelijke begeleiding terugbrengen tot de wettelijke taak) waardoor we optimaal invulling geven van de regierol en taak die bij de Wet bij gemeenten word neergelegd.
b. De uitvoering van de Wet inburgering organiseren via het Werkplein.
c. Voor alle asielmigranten een lokale introductie op het Werkplein organiseren en bieden we een verlengde intake.
d. Voor de onderwijsroute aansluiten op inkoop Amsterdam. Voor de inburgeringsroutes (B1 en Z) waar mogelijk aansluiten op inkoop Amsterdam, aanvullend kopen we zelf lokaal in.
e. De onderwijsroute is voor jonge inburgeraars tot 28 jaar preferent.
f. Trajecten inburgering B1 zoveel mogelijk duaal en gericht op de praktijk (werkvloer) vormgeven.
g. De zelfredzaamheidsroute richten op het vergroten van het doenvermogen in de eigen leefomgeving.
h. De statushouders zoveel mogelijk maatschappelijk betrekken door een integrale samenwerking met de gemeentelijke initiatieven en plannen gericht op integratie, emancipatie, de inzet van sleutelpersonen, het integraal taalbeleid en de verbetering van de gezondheid van statushouders.
i. De klankbordgroep statushouders formaliseren en uitbreiden met statushouders en oud-inburgeraars zodat naast belangenbehartigers ook en vooral de mensen uit de doelgroep zelf betrokken worden met de wijze waarop we de dienstverlening en uitvoering van inburgering gaan vormgeven in de praktijk.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 1 Sociaal Domein.

Aanleiding

Concrete aanleiding voor dit voorstel is de VOI en de invoering van de nieuwe Wet inburgering per 1 januari 2022.

De VOI geeft uitvoering aan de voornemens in het regeerakkoord. De uitwerking hiervan is opgenomen in de brief 'Hoofdlijnen veranderopgave inburgering' (2018). In het huidige inburgeringsstelsel zijn alle inburgeringsplichtigen (ook statushouders) zelf verantwoordelijk voor de inburgering. In de veranderopgave inburgering wordt de regierol (weer) bij gemeenten gelegd. Gemeenten worden verplicht om een passend traject te bieden aan de meest kwetsbare inburgeringsplichtigen: de asielmigranten ofwel statushouders.

De komende periode vindt de voorbereiding plaats op de nieuwe Wet inburgering. In de kadernota worden de kaders voor de veranderopgave inburgering vastgelegd en de uitgangspunten beschreven waarbinnen de gemeente Amstelveen uitvoering gaat geven aan inburgering.

Argumenten

De nieuwe inburgeringswet is niet alleen een kans om de effectiviteit van de inburgering te verhogen. Amstelveen wil het stelsel ook benutten om de kansen van inburgeraars op een volwaardige deelname in onze samenleving te vergroten:

1. De combinatie van inburgering en participatie biedt statushouders de beste kansen om een nieuw bestaan op te bouwen. De arbeidsmarktpositie van statushouders verbetert, omdat inburgering en participatie niet langer parallelle of volgtijdelijke trajecten zijn.
2. Langdurige inactiviteit en uitkeringsafhankelijkheid wordt zoveel mogelijk voorkomen en het risico op armoede vermindert.
3. De positie van vrouwen en laaggeletterde statushouders is minder kwetsbaar, omdat de zelfredzaamheidsroute handvatten biedt om lokaal je weg te vinden en mee te doen. Het waren met name deze groepen die na een ontheffing uitvielen en niet konden slagen voor het inburgeringsexamen, nu krijgen ze de begeleiding naar zelfredzaamheid.
4. De lokale introductie versnelt de integratie en maakt dat mensen sneller een netwerk kunnen opbouwen met andere inburgeraars en meteen kennismaken met mensen, organisaties en werkgevers die zich bezig houden met de ondersteuning, dienstverlening of trajectbegeleiding van statushouders.
5. Integreren, participeren en maatschappelijk betrokken zijn is goed voor de statushouder en goed voor de Amstelveense samenleving.

Kanttekeningen

Gezien de onduidelijkheid over de consequenties van deze VOI, de concrete gevolgen van de nieuwe Wet Inburgering en de lokale dan wel regionale marktsituatie wat betreft mogelijke leveranciers en aanwezige diensten, is het wenselijk om al werkenderwijs ervaringen opdoen. Dat betekent dat we gaandeweg best practices ontwikkelen en mogelijk zaken moeten bijstellen.

Op het moment van schrijven van de kadernota is nog een aantal zaken niet helemaal uitgekristalliseerd, andere zaken zijn (nog) niet definitief. De in dit plan opgenomen omvang en aantallen zijn een indicatie. Ingeschat wordt dat het gaat om 70 trajecten inburgering op jaarbasis, tenzij de eenmalig verhoogde (verdubbelde) taakstelling voor 2021 ook gevolgen heeft voor de taakstelling vanaf 2022. Gezien de onduidelijkheden over omvang en moment van instroom zijn de aantallen genoemd in deze nota indicatief.

a. Sommige dingen weten we nog niet, maar we gaan “bottom line” uit van budgettair sluitend kader op basis van kostendekkende Rijksvergoeding.
b. Voor sommige posten geldt dat het een aanname is, de Rijksvergoedingen nog niet bekend. Dat is een risico/onzekerheid maar gedane aanname beschouwen we op dit moment als reëel.

Financiën

Er is een indicatie van 70 inburgeringsplichtige statushouders per jaar en een schatting van de rijksvergoeding per traject. De rijksvergoeding voor de inburgeringsvoorzieningen in de SPUK wordt op basis hiervan ingeschat op € 600.000,-.

De taakstelling kan naar verwachting in de komende jaren fluctueren en daarmee ook de SPUK. Dat wordt betrokken in de P&C cyclus.

Communicatie

In 2021 wordt een inventarisatie gemaakt van het voorlichtings- en informatiemateriaal, van bijvoorbeeld het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA) en de Dienst uitvoering onderwijs (DUO). Gekeken wordt naar de behoefte en inhoud van aanvullend (eigen) gemeentelijk voorlichtings- en informatiemateriaal in aanvulling op die van de rijksoverheid en de wijze van informeren en communiceren (intern en extern). Vanaf juli 2021 tot invoering per 1 januari 2022 worden inwoners en externe stakeholder geïnformeerd, denk onder meer aan FAQ’s op de website.

Procedure

1. De concept kadernota is eind 2020 voor advies voorgelegd aan de Participatieraad Sociaal Domein (PSD) en dit advies is verwerkt in de concept kadernota. Hierin staan alleen de kaders van de uitvoering, de nadere uitwerking daarvan gebeurt door het ontwikkelen van een uitvoeringspraktijk en de inkoop. Eind 2021 zal de PSD over de voortgang van de implementatie worden geïnformeerd.
2. Een beeldvormende sessie met de Raad heeft plaatsgevonden op 18 januari 2021.
3. Vooruitlopend op de formalisering van de klankbordgroep is de voorgenomen werkwijze, zoals opgenomen in deze Kadernota voorgelegd aan een groep statushouders. De ervaring en input wordt betrokken bij de vormgeving van de uitvoering en inkoop in 2021. In 2021 wordt de gemeentelijke klankbordgroep geformaliseerd en worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de klankbordgroep betrokken wordt en hoe de klankbordgroep gepositioneerd wordt in de gemeentelijke cliëntparticipatie.
4. De uitvoering van de Wet inburgering wordt binnen een jaar na invoering geëvalueerd (derde kwartaal 2022).
5. De verordening Wet inburgering wordt in 2021 opgesteld en ter besluitvorming aangeboden.

Bijlagen

Kadernota VOI).

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

BEHANDELING RAADSCOMMISSIE

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het collegevoorstel kan als bespreekstuk aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. Er worden moties/amendementen aangekondigd over:
- Scholing en inburgering op het AZC (D66)
- Vrouwenemancipatie (PvdA/GroenLinks)
- Doelstelling maatschappelijke participatie (GroenLinks)
- Onderwijs voor inburgeraars van 28+ (GroenLinks)
- Werkgeversbenadering (SP)

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De kadernota VOI vast te stellen.
2. De volgende doelstellingen vast te stellen:

a. alle statushouders zijn zoveel mogelijk zelfredzaam;
b. zoveel mogelijk statushouders zijn duurzaam aan het werk;
c. zoveel mogelijk statushouders zijn maatschappelijk betrokken.

Incidenteel (2021):

3. Een budget voor uitvoeringskosten en ondersteuning van en inkoop voor de ondertussengroep beschikbaar stellen van € 405.000,-.
4. Dit bedrag te dekken ten laste van:
   a. de reservering 2021 (stelpost taakmutaties) van via het gemeentefonds toegekende middelen voor uitvoeringskosten ad € 172.000,-;
   b. het via budgetoverheveling 2020/2021 in 2021 beschikbare budget ondertussengroep ad € 90.000,-;
   c. te ontvangen middelen 2021 voor ondertussengroep en programmakosten inburgering (SPUK) en hiervoor een bedrag op te nemen van € 143.000,-.

Vanaf 2022:

5. Een budget voor uitvoeringskosten beschikbaar te stellen van € 506.500,- per jaar. Dit bedrag te dekken uit:
   c. de structurele reservering (stelpost taakmutaties) van via het gemeentefonds toegekende middelen voor uitvoeringskosten ad € 383.000,- in 2022 en € 421.000,- vanaf 2023;
   d. de Rijksvergoeding (SPUK) tot een bedrag van € 123.500,- in 2022 en € 85.500,- vanaf 2023;
6. Een budget voor inkoop beschikbaar te stellen van € 600.000,- jaar. Dit bedrag te dekken uit de Rijksvergoeding (SPUK) programmakosten inburgering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 april 2021.

De griffier, De voorzitter,

Debby de Heus Tjapko Poppens